

Київська палата цивільного суду, м. Київ

(назва фонду)

Фонд № 486

Опис № 7

Конкурсні управління

(назва опису)

1831–1872 рр.

(крайні дати документів)

Зміст

Передмова	3
Список скорочень	9
Опис справ	10

ПЕРЕДМОВА

У фонді 486, Київська палата цивільного суду, зберігаються документи, в основному, двох окремих самотійних установ: Київської палати цивільного суду Київського намісництва (1781–1796 рр.) та Київської палати цивільного суду Київської губернії (1831–1871 рр.).

Упродовж 1781–1796 рр. м. Київ був центром Київського намісництва, утвореного у вересні 1781 р. згідно з Установленням про губернії 1775 р., після ліквідації існуючого в Україні адміністративно-територіального поділу на полки. В намісництвах діяла передбачена Установленням система російських місцевих установ, в тому числі і Палата цивільного суду. Територія намісництва охоплювала колишні Київський, Переяславський, частково Миргородський, Прилуцький, Гадяцький полки і була поділена на 11 повітів: Київський, Остерський, Козелецький, Переяславський, Пирятинський, Лубенський, Миргородський, Хорольський, Говтвянський, Городиський, Золотоніський. Кордони намісництва протягом його існування змінювалися. Так у вересні 1791 р. було передано з Чернігівського намісництва Зінківський, Гадяцький і частину Лохвицького повітів, у січні 1795 р. передано до Катеринославського намісництва Хорольський і Миргородський повіти, а до Чернігівського намісництва повернули Гадяцький повіт.

Після третього поділу (1795 р.) та переформування правобережних намісництв, до Київського намісництва ще п'ять повітів на Правобережжі: Богуславський, Васильківський, Димерський, Канівський, Корсунський. В намісництвах діяла передбачена Установленням система російських місцевих установ, в тому числі і Палата цивільного суду.

Палата цивільного суду підпорядковувалася Сенату, який був для неї і вищою апеляційною інстанцією. Палата розглядала цивільні справи, що надходили на апеляцію, а також надіслані на ревізію справи підвідомчих їм нижчих місцевих судових установ: верхнього земського суду, губернського магістрату, верхньої розправи.

До складу палати входили: голова, який призначався царем за поданням Сенату, 2 радники, 2 асесори, які обиралися дворянами намісництва і затверджувалися Сенатом.

У кінці 1796 р., у зв'язку з реорганізацією управління державою і проведенням губернської реформи, намісництва було ліквідовано і утворено губернії. Лівобережна частина Київського намісництва відійшла до Малоросійської губернії, а правобережні повіти – до складу Київської губернії.

Палати цивільного та карного судів було ліквідовано, замість них почали діяти в Малоросійській губернії – Малоросійський генеральний суд, в правобережних губерніях і, зокрема, в Київській – головні суди у складі двох департаментів: цивільного і карного.

Київський головний суд утворено згідно з указом від 31 грудня 1796 р. про введення нових губернських штатів. Діяльність Київського головного суду поширювалася на територію Київської губернії. Головний суд був вищою апеляційною інстанцією для повітових земських та підкоморських судів. До 1802 р. підпорядковувався Сенату, а потім – Міністерству юстиції. Крім загальноросійських законів у судочинстві також вживалося польське право і Литовський статут, у діловодстві – російська і польська мови.

Київський головний суд припинив діяльність у 1831 р. після придушення польського повстання, коли в Україні були ліквідовані залишки польської судової системи. В Київській губернії відновлено у відповідності з Установленням про губернії 1775 р. систему російських місцевих установ, у тому числі поновлено Палату цивільного суду. Тепер вони підпорядковувалися Міністерству юстиції, а в іншому функції їх залишилися без змін.

Маніфест від 6 грудня 1831 р. надав право дворянським зібранням обирати кандидатів на посаду голови палати з дворян, які займали посади в цивільній службі не нижче радника або прокурора, також засідателів палат, повітових судів, предводителів дворянства. Кандидатури на посаду голови палати розглядав начальник губернії і за його згодою список кандидатів направлявся в Сенат для затвердження царем. Радники були замінені виборними засідателями від дворян,

міщан і державних селян. На місцях нагляд за палатами здійснювали губернатор і губернські прокурори.

Указом Сенату від 25 червня 1840 р. дію Литовського статуту на всіх виданих на базі статуту законодавчих доповнень остаточно припинено. На Правобережній Україні введено загальноросійське законодавство.

У 1871 р. відбулося об'єднання палат карного та цивільного суду.

Діловодство Палати велося штатом її канцелярії під наглядом секретаря. До штату канцелярії входили столоначальник, канцеляристи, архіваріус.

Від вищих установ, Сенату та Міністерства юстиції, Палата отримувала укази. Для нижчих судових інстанцій сама надсилала укази, від останніх отримувала рапорти, донесення, з різнозначними установами зносилися повідомленнями. Здебільшого справи, що надходили до Палати – це справи надіслані на апеляцію. Вони склалися з рапортів нижчих судових установ, що надсилали справи на апеляцію (з викладом питання), позовних подань, рішень Палати про прийняття апеляційних скарг на розгляд, викличні повістки позивачів та відповідачів для сповіщення остаточного вирішення Палати.

Справи часто мають й інші додаткові документи: дарчі, купчі, духовні заповіти.

Документи, що надходили до Палати та створювалися в ній, реєструвалися у книгах вхідних та вихідних документів.

Діловоди вели книги указів та розпоряджень Сенату та Міністерства юстиції, журнали засідань та рішень Палати, книги заповітів, купчих, дарчих, контрактів, що надходили в Палату для засвідчення.

Після вирішення справи копію вироку або рішення Палати надсилали до суду, з якого була надіслана справа на апеляцію. справи, розглянуті та вирішені Палатою, повертались до відповідної судової інстанції, звідки вони надходили.

Документи, що надходили до Палати, формувалися у справи з одного питання.

Більшість документів складено російською мовою, але зустрічаються документи польською мовою.

Фонд Київська палата цивільного суду надійшов до ЦДІАК України з Київського обласного історичного архіву у 1944 р., його було прийнято на зберігання без перевірки наявності та актів передачі, тому що описи до документів фонду було втрачено.

У 1949–1953 рр. фонд було впорядковано за так званим “скороченим циклом”, тобто було механічно перенесено діловодні заголовки справ до інвентарних описів, уточнено кількість справ. У процесі такого упорядкування не проводилося уточнення фондової належності. Так при знайомстві з документами фонду Київської палати цивільного суду (1781–1796, 1831–1871 рр.) видно, що він містить у собі справи, які відносяться до ф. 484, Київський головний суд (1796–1831 рр.) та до ф. 487, Київська об’єднана палата кримінального та цивільного суду (1871–1880 рр.). Це становить приблизно 20–25% від загальної кількості справ фонду.

У 1972 р. з філіалу ЦДІА УРСР у м. Харкові надійшло 162 справи фонду 643, Київська палата цивільного суду, який було приєднано до ф. 486, оп. 14 проведено перевірку наявності документів, складено акт передачі.

Єдиним довідником до документів фонду були описи, що включали справи за 1781–1891 рр. До цих описів не було складено передмов, змісту та іншого допоміжного науково-довідкового апарату.

Справи в описах було про систематизовано за хронологічним принципом, нумерація валова.

У переважній більшості описи було написано від руки, на неякісному папері, недбалим почерком, з виправленнями, граматичними помилками. До справ, документи яких велися польською мовою, заголовків не складено зовсім. Заголовки справ, які приєднано до описів за літерними номерами, було вписано між заголовками справ дрібним, інколи нерозбірливим почерком, або написано на клаптиках паперу і підклеєно між сторінками. Значна кількість заголовків не розкривала змісту справ, були відсутні крайні дати, географічна ознака.

Якість заголовків справ у описах не відповідає сучасному рівню історичної науки, вимогам теорії та практики архівної справи: відсутні крайні дати, географічна ознака, значна кількість заголовків не розкриває змісту справ.

В 1990-х роках проведено удосконалення описів фонду Київської палати цивільного суду. В результаті проведених робіт було складено й уточнено заголовки, здійснена їх уніфікація, виявлено або уточнено крайні дати та місце події, фондова належність справ, складено науково-довідковий апарат, описано справи, що написані польською мовою. Всього у фонді на 01.01.2006 р. зберігалось 31262 справи.

При удосконаленні описів у випадках, коли справи відсутні, або залишилася одна обкладинка без документів заголовки переписувалися зі старого опису, а в примітках описів зазначалося, що справа перебуває у розшуку і її заголовок складено за старим описом.

Заголовки вибулих справ не внесено в описи, що пройшли удосконалення, та їхні номери оговорюються у підсумкових записах описів.

У фонді 486 відклалися укази Сенату, Київського намісництва, Київського губернського правління; журнали засідань і рішень Київської палати цивільного суду, Київського головного суду, Київської об'єднаної палати карного та цивільного суду. Справи про накладання секвестрів, конфіскацію маєтків учасників польських повстань 1831 р. та 1863 р., суперечки поміщиків за маєтки, угіддя, захоплення поміщиками церковних та монастирських земель, розмежування земель та маєтків, розподіл маєтків між спадкоємцями, введення у володіння майном, встановлення опіки над маєтками та майном померлих поміщиків, дворян, міщан та інших верств населення, введення конкурсного управління маєтками для неспроможних боржників, засвідчення купчих, дарчих, заставних на маєтки, земельні ділянки, цукрові, пивоварні, цегляні та інші заводи, будинки, майно, розшук і повернення поміщикам селян-втікачів, продаж кріпаків, закріпачення селян, видачу відпускних, стягнення боргів із збанкрутілих поміщиків, купців, міщан.

Недіючий опис внесено до нового опису на правах справи.

Опис складається з таких розділів: перша графа – номер справи за порядком; друга графа – діловодний номер справи; третя графа – заголовок справи; четверта графа – крайні дати справи; п'ята графа – кількість аркушів у справі; шоста графа – примітки.

Роботу з упорядкування описів ф. 486 провели співробітники відділу довідкового апарату та обліку документів: Гончаренко О.М., Замкова Н.В., Івахова О.М., Кобяковська Л.С., Кравченко В.М., Кугай О.М., Кулеба Г.І., Михайлова Л.П., Путова Г.В., Топчій Д.М.

Передрук здійснила Димша Т.В.

Список сокращений

г.	—	город
губ.	—	губерния
д.	—	деревня
м.	—	местечко
с.	—	село
сл.	—	слобода
у.	—	уезд
хут.	—	хутор

№ з/п	Ділово-дний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
1	Дело об учреждении конкурсного управления над движимым и недвижимым имуществом купца Бондарева И.М. в хут. Ставиднянская Люка Чигиринского у. за долги. В имении имеется сахарный завод	9 марта 1867 г. – 9 сентября 1868 г.	804		
2	Дело об учреждении конкурсного управления над движимым и недвижимым имуществом купца Бондарева И.М. в хут. Ставиднянская Люка Чигиринского у. за долги. В имении имеется сахарный завод	28 августа – 20 марта 1869 г.	179		
2 а	Дело о денежных расходах конкурсного управления движимым и недвижимым имуществом купца Бондарева И.М. в хут. Ставиднянская Люка Чигиринского у. для выплаты долгов кредиторам	29 марта 1867 г. – 9 февраля 1868 г.	148		
3	Дело о долгах проживающей в г. Киев жены купца Бугаевой Н.Ф.	9 декабря 1863 г. – 18 мая 1868 г.	513		
4	Дело о долгах проживающей в г. Киев жены купца Бугаевой Н.Ф.	24 сентября 1862 г. – 7 февраля 1867 г.	829		
5	Дело о долгах проживающей в г. Киев жены купца Бугаевой Н.Ф.	25 октября 1867 г. – 12 октября 1869 г.	78		
6	Дело о приходе и расходе денег, отчёты по управлению движимым и недвижимым имуществом проживающей в г. Киев жены купца Бугаевой Н.Ф. для выплаты долгов	1 января – 1866 г. – 1 мая 1868 г.	372		

№ з/п	Діловодний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
7	Дело о разделе банного заведения жены купца Бугаевой Н.Ф. в г. Киев между её детьми	14 марта 1867 г. – 28 октября 1877 г.	333		
8	Дело о приходе и расходе денег, отчёты по управлению движимым и недвижимым имуществом проживающей в г. Киев жены купца Бугаевой Н.Ф. для выплаты долгов	1 января 1867 г. – 3 января 1869 г.	176		
9	Дело о приходе и расходе денег, отчёты по управлению движимым и недвижимым имуществом проживающей в г. Киев жены купца Бугаевой Н.Ф. для выплаты долгов	1868 г.	132		
10	Дело об учреждении конкурсного управления над движимым и недвижимым имуществом проживающей в г. Киев жены купца Бугаевой Н.Ф. за долги	3 октября 1867 г. – 14 февраля 1871 г.	433		
11	Журналы заседаний конкурсного управления над движимым и недвижимым имуществом купцов Дехтярёвых Г. и А. в г. Бердичев для выплаты долгов кредиторам	1865 г.	94		
12	Журналы заседаний конкурсного управления над движимым и недвижимым имуществом купцов Дехтярёвых Г. и А. в г. Бердичев для выплаты долгов кредиторам	1866–1867 гг.	25		
13	Журнал входящих документов конкурсного управления над движимым и недвижимым имуществом купца г. Киев Дехтярёва В.	1871 г.	68		

№ з/п	Діловий номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
14	Дело об учреждении конкурсного управления над движимым и недвижимым имуществом купца г. Киев Дехтярёва В. за долги	17 ноября 1872 г. – 2 июля 1879 г.	217		
15	Дело об учреждении конкурсного управления над движимым и недвижимым имуществом купца г. Бердичев Караспирова за долги	18 июля 1869 г. – 14 ноября 1873 г.	79		
16	Дело о долгах купца г. Бердичев Мишурица Б.Я.	24 декабря 1866 г. – 5 октября 1877 г.	321		
17	Дело об учреждении конкурсного управления над движимым и недвижимым имуществом купца г. Киев Шолковского Г. за долги	2 июля 1838 г. – 8 марта 1840 г.	131		
18	Журналы входящих документов конкурсного управления над движимым и недвижимым имуществом купца г. Киев Шолковского Г., учреждённого для выплаты долгов кредиторам	ноябрь 1838 г.	132		
21	Дело об учреждении конкурсного управления над движимым и недвижимым имуществом купца г. Бердичев Щепанского Ф.Ф. за долги	23 октября 1862 г. – 19 марта 1868 г.	204		
22	Дело об учреждении конкурсного управления над движимым и недвижимым имуществом купца г. Бердичев Щепанского Ф.Ф. за долги	5 февраля 1862 г. – 19 марта 1868 г.	739		
23	Список книг книжной лавки купца Щепанского Ф.Ф. в г. Бердичев	1862 г.	50		
24	Список книг книжной лавки купца Щепанского Ф.Ф. в г. Бердичев	1862 г.	45		

№ з/п	Діловодний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
25		Журналы входящих документов конкурсного управления над движимым и недвижимым имуществом купца Щепанского Ф.Ф., учреждённого для выплаты долгов кредиторам	1862 г.	44	
26		Список книг и опись галантерейных товаров в лавке купца Щепанского Ф.Ф. в г. Бердичев	1862 г.	44	
27		Дело по прошению коллежского регистратора Щепанского Л. о взыскании долга с купца г. Бердичев Щепанского Ф.Ф.	23 августа 1865 г. – 20 февраля 1874 г.	233	
28		Дело об описании за долги имени помещика Хоецкого Д. в с. Пашчинцы Махновского у. Киевской губ.	18 июля 1831 г. – 7 марта 1833 г.	737	
29		Дело об учреждении конкурсного управления над именем помещика Хоецкого Д. в с. Поличинцы Махновского у. за долги	22 июля 1831 г. – 19 июня 1836 г.	114	
30		Дело об учреждении конкурсного управления над именем помещика Марковского В. в г. Липовец за долги	9 января 1835 г. – 5 октября 1837 г.	244	
31		Дело о долгах помещика с. Каменный Брод Радомышльского у. Михаловского В.	22 августа 1835 г. – 23 сентября 1836 г.	35	
32		Недействующая опись	.	3	